

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_14698

ΘΕΜΑ 213^ο**ΟΜΑΔΑ Α**

1α. Να επιλέξετε και να γράψετε την ορθή απάντηση για καθεμιά από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

I. Η μεταφυσική ως κλάδος της φιλοσοφίας έχει ως αντικείμενο:

- α.** τη βαθύτερη υφή της πραγματικότητας
- β.** τη γνώση και τη δυνατότητα απόκτησής της
- γ.** τις αρχές που πρέπει να ρυθμίζουν τις πράξεις μας

II. Ο σκεπτικισμός ως φιλοσοφική θεώρηση:

- α.** δέχεται την αξία της βέβαιης γνώσης
- β.** αμφισβητεί την ανθρώπινη ικανότητα για απόκτηση βέβαιης γνώσης
- γ.** δέχεται τη δυνατότητα για εύρεση της αλήθειας

III. Χαρακτηριστικό του ρομαντικού κινήματος στην τέχνη είναι:

- α.** η έννοια του «ωραίου»
- β.** η έννοια του «υψηλού»
- γ.** η έννοια της «αυτοαναφορικότητας»

IV. Κατά τους σκεπτικιστές φιλοσόφους η γνώση μας για τον κόσμο:

- α.** προέρχεται κυρίως από τον ορθό λόγο
- β.** είναι απολύτως ανέφικτη
- γ.** προέρχεται κυρίως ή αποκλειστικά από τις αισθήσεις

V. Στον συλλογισμό «οι γύπες είναι πουλιά, οι γύπες είναι σαρκοβόρα, άρα μερικά σαρκοβόρα είναι πουλιά» ο «ελάσσων όρος»:

- α.** τα πουλιά
- β.** οι γύπες
- γ.** τα σαρκοβόρα

ΘΕΜΑ Α1**1α**

I – α, II – β, III – γ, IV – β, V – γ

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: συμπεριφορισμός, βάθος έννοιας (και με χρήση παραδείγματος), κοινωνικό συμβόλαιο.

(μονάδες 15)

1β

Συμπεριφορισμός: Φιλοσοφική θέση που υποστηρίζει ότι το εξωτερικό περιβάλλον και συγκεκριμένα η αλληλεπίδραση του ατόμου με τα ερεθίσματα του περιβάλλοντος διαμορφώνουν τη συμπεριφορά του.

Βάθος έννοιας: Το σύνολο των ομοειδών αντικειμένων που υπάγονται σε μία έννοια και έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα, η έννοια «ζώο» έχει μικρότερο βάθος από την έννοια «θηλαστικό».

Κοινωνικό συμβόλαιο: Η συμφωνία μεταξύ των ανθρώπων να ζουν όλοι μαζί ακολουθώντας αρχές τις οποίες κανένα ορθολογικό άτομο δεν θα απέρριπτε, υπό τον όρο να συμμορφώνονται με αυτές τις αρχές και όλοι οι άλλοι.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Να υποστηρίξετε την άποψη ότι τα μεταφυσικά προβλήματα δεν είναι ψευδοπροβλήματα, όπως ισχυρίζονται κάποιοι.

(μονάδες 12)

2β. Ο Μαγκρίτ ζωγραφίζει ένα μήλο και δίνει ως τίτλο στον πίνακά του *Αυτό δεν είναι μήλο*. Να εξηγήσετε με συντομία ποια φιλοσοφική αντίληψη για την τέχνη εκφράζει ο ζωγράφος.

(μονάδες 13)

2α

α) Η μεταφυσική επιδιώκει μία συνολική θεώρηση της πραγματικότητας. Μια τέτοιου είδους θεώρηση είναι ανέφικτη και η προσπάθεια είναι μάταιη. Τα μεταφυσικά προβλήματα δεν είναι πραγματικά, αλλά καθαρά λεκτικά ψευδοπροβλήματα, τα οποία θα διαλυθούν όταν συλλάβουμε σωστά τις έννοιες και όταν χρησιμοποιούμε τις λέξεις μόνο μέσα σε συγκεκριμένο πλαίσιο.

β) Ο Μαγκρίτ αντιπροσωπεύει τη φιλοσοφική άποψη ότι η ικανότητα του ανθρώπου να κατανοήσει και να απολαύσει ένα έργο τέχνης μπορεί να είναι έμφυτη, αλλά οπωσδήποτε καλλιεργείται και αναπτύσσεται μέσα από την κατάλληλη αισθητική παιδεία, έτσι ώστε να μπορεί κανείς να «διαβάζει» σωστά τη γλώσσα των διάφορων τεχνών.